

Sak 2/2009

REGULERING AV FANGST AV HVAL I 2009

1. SAMMENDRAG AV FORSLAG

Fiskeridirektøren foreslår at fangst av vågehval reguleres som fri fangst innenfor områdekvotene og totalkvoten for 2009. Det tilrås en videreføring av fangstperioden fra 1. april – 31. august.

2. GJENNOMFØRING AV FANGSTEN I 2008

2.1 Områderegulering

Som kjent forvaltes den norske fangsten av vågehval i samsvar med forvaltningsmodellen RMP. Modellen forutsetter blant annet at fangsten i løpet av en femårsperiode skal fordeles etter et bestemt forhold mellom de fastsatte forvaltningsområdene. Rapporter fra fangsten viser imidlertid at antall hval fanget i Nordsjøen (IWC-område EN) og ved Jan Mayen (IWC-område CM) er veldig lavt i forhold til det den bør være for at forutsetningene om fangstfordeling på områder i RMP skal oppfylles. Tilsvarende har antall vågehval fangstet langs norskekysten (IWC-område EW) og ved Svalbard (IWC- område ES) relativt sett vært for høyt.

En overholdelse av IWC-regelverket, som norske myndigheter er innstilt på å legge til grunn, tilsa således at det for den resterende del av inneværende femårsperiode (dvs i 2008) gjensto totalt 155 vågehval til fangst i IWC-område EW og 226 dyr til fangst i IWC-område ES.

2.2 Kvoteregulering

Som i 2007 var kvoten i 2008 fastsatt til 1052 vågehval. Herav kunne 900 dyr tas i Norges økonomiske sone (IWC-områdene EB, EN, og EW) og i fiskevernsonen ved Svalbard (IWC-område ES). Fangstene i område ES og EW var som nevnt ovenfor begrenset til henholdsvis 226 og 155 vågehval. De resterende 152 vågehval kunne fangstes i fiskerisonen ved Jan Mayen (IWC-område CM). Det var også adgang til å drive fangst i internasjonalt farvann, hvilket ga fangstmuligheter i område CM både innenfor fiskerisonen ved Jan Mayen og i internasjonalt farvann.

Fiskeridirektoratet er opptatt av at reguleringsopplegget tar hensyn til alle fartøygrupper, samtidig som det er såpass fleksibelt at det kan gi muligheter for et godt fangstutbytte for de større fartøyene. Vi finner det også naturlig å ta hensyn til markedets behov for kontinuerlig tilgang på kjøtt når fangsten først er i gang. Det syntes derfor ikke formålstjenlig å utelukkende forbeholde kvoten i område EW for de minste fartøyene. I samsvar med Sjøpattedyrrådets tilrådning ble således samtlige fartøy tildelt en maksimalkvote på 10 vågehval i IWC-område EW. Fartøy under 18,8 meter fikk en garantert kvote på 8 dyr. Det var enighet om at det ikke forelå reguleringsbehov på fartøynivå i de øvrige områdene, og det var her adgang til å drive fri fangst innenfor områdekvotene.

Forholdene for å drive fangst i IWC-område ES var meget gode, og fangsten måtte stoppes med virkning fra 13. juni. Stoppgrunnlaget var 226 dyr, og det endelige rapporterte fangsttallet var 232. Tilsvarende var det god fangst i IWC-område EW, hvor fangsten ble stoppet med virkning fra 18. juli. Stoppgrunnlaget var 155 vågehval og endelig innrapportert fangst var 158 vågehval.

Tabellene nedenfor viser totalkvoter fordelt på områder i perioden 1999 – 2008, samt kvoteutnyttelse i samme periode.

Tabell 1 Områdekvoter og totalkvoter

Områdekvoter	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ²⁾	2005	2006	2007	2008
Barentshavet (øst)	310	228	260	318	330	153				
Barentshavet (vest)						170				
Vestfjorden	14	16	11	14	15	¹⁾				
Svalbard	135	103	120	148	150	113				
Nordsjøen ²⁾	215	244	127	155	179	89				
Sum NØS	674	591	518	635	674	525	651	609	900 ³⁾	900 ⁴⁾
Jan Mayen	79	64	31	36	37	145	145	443	152	152
Totalkvote	753	655	549	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052

¹⁾ Kvoten i Vestfjorden inngår i kvoten for Barentshavet vest.

²⁾ I forhold til tidligere år, ble den nordlige grensen for Nordsjø-området i 2004 flyttet sørover fra 64°30'N til 62°N.

³⁾ Kvote på 165 dyr i område EW.

⁴⁾ Kvote på 155 dyr i område EW

Tabell 2: Kvoteutnyttelse 2001 - 2008

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kvote	549	671	711	670	796	1052	1052	1052
Fangst	552	634	647	543	639	546	597	535
Rest	-3	37	64	127	157	506	455	517

Kilde: Norges Råfisklag og innsendte fangstbøker.

2.3 Fangstperiode

I samsvar med Sjøpattedyrrådets tilrådning ble fangstperioden fastsatt til 1. april – 31. august. Ett fartøy ønsket å fortsette fangsten, og fangstperioden ble i samsvar med anmodningen utvidet til og med 7. september.

2.4 Deltakelse

30 fartøy fikk tillatelse til å delta i vågehvalfangsten i 2008, hvorav 27 deltok. Det ble gitt en ny deltakeradgang. Ett fartøy drev fangst ved Jan Mayen. Fartøy som ønsket å fangste i dette området (IWC-område CM) opprettholdt også deltakeradgang i NØS/fiskerisonen ved Svalbard (dvs de øvrige IWC-områdene)

2.5 Ferdskriver

Også i 2008 hadde alle deltakende fartøy installert ferdskriver om bord. Ferdskriveren har fungert tilfredsstillende, og Fiskeridirektoratet har ikke mottatt meldinger om at svikt ved ferdskriver har medført avbrudd i fangsten.

2.6 Inspektører

Ett fartøy har en periode hatt inspektør om bord under fangsten.

3. REGULERING AV FANGSTEN I 2009

3.1 Deltakelse

Fiskeridirektoratet har utarbeidet høringsnotat om adgang til å delta i fangst av vågehval i 2009. Forslaget har vært på høring til organisasjoner som er representert i Sjøpattedyrrådet. Fiskeridirektøren har foreslått en innskjerpelse av plikten til å umiddelbart sende inn fangstdagboka etter avsluttet tur. Tilsvarende gjelder plikten til å sende inn prøver av fangsten, straks denne er avsluttet. Utover dette er det foreslått en videreføring av tidligere vilkår for deltakelse i fangsten. Ingen av høringsinstansene har særlige merknader til forslaget. Forskriften vil bli fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet.

Det legges til grunn at deltakelsen vil bli i tilnærmet samme størrelsesorden som i 2008.

3.2 Kvote

Fiskeri- og kystdepartementet har fastsatt en kvote på 885 vågehval for 2009. Dette tilsvarer den årlige basiskvoten på for femårsperioden 2009 – 2013. Av denne kvoten kan inntil 750 dyr tas i Norges økonomiske sone og i fiskevernsonen ved Svalbard, (IWC-områdene EB, EN, EW og ES), mens det resterende kan tas i fiskerisonen ved Jan Mayen og i internasjonalt farvann (IWC-område CM).

Kvoten er basert på den bestandsstørrelsen en kom frem til etter telletoktene i perioden 2003 – 2007, og fastsatt i samsvar med forvaltningsmodellen RMP.

Det er for 2009 ikke etablert områdekvoter utover de som er skissert ovenfor.

Norges Småvalfangerlag har i årsmøtevedtak 12. desember 2008 gått inn for at det ved regulering av fangsten i 2009 legges opp til fri fangst for alle fartøy i alle soner uten garanterte kvoter for noen fartøygrupper.

Fiskeridirektøren er enig i at det for årets fangst ikke synes å være reguleringsbehov som tilsier en fordeling på fartøynivå.

Fiskeridirektørens tilråding

Fiskeridirektøren vil tilrå at det drives fri fangst innenfor totalkvotene i IWC-områdene EB, EN, ES og CM.

3.3 Fangstperiode

Fiskeridirektøren vil foreslå at fangstperioden fastsettes til 1. april – 31. august 2008, men at Fiskeridirektøren kan utvide den dersom hensynet til fangstutviklingen tilsier det.

Fiskeridirektørens tilråding:

Fiskeridirektøren foreslår en fangstperiode fra 1. april til 31. august, og at Fiskeridirektoratet gis fullmakt til å forlenge den.

3.4 Generelle reguleringstiltak

Fiskeridirektøren vil foreslå at Fiskeridirektoratet gis hjemmel til å gjennomføre følgende reguleringstiltak, dersom utviklingen i fangsten tilsier et behov for det:

Fiskeridirektørens tilråding:

Fiskeridirektoratet gis fullmakt til å stoppe fangsten i de enkelte fangstområdene når totalkvotene er beregnet tatt.

Fiskeridirektøren gis hjemmel til å endre forskriften og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for en hensiktsmessig gjennomføring av fangsten.

3.5 Kontrollopplegg

3.5.1 Ferdskrivere

Fra 1. januar 2006 har Fiskeridirektoratet hatt ansvaret for å legge til rette for bruk av ferdskriver i hvalfangsten, som et ledd i oppfølging og kontroll av utøvelse og gjennomføring av fangsten. Den elektroniske overvåkingen tar ikke sikte på å erstatte alle former for fysisk kontroll, og hvalfangstfartøy vil i likhet med den øvrige fiskeflåten kunne bli gjenstand for ordinær inspektørbasert kontroll.

Fra og med januar 2006 har det vært et vilkår at samtlige fartøy som har fått tillatelse til å delta i fangsten, må ha installert godkjent ferdskriver.

Det er Fiskeridirektoratets ansvar å sørge for at alle forhold knyttet til fartøyenes bruk av ferdskriverne er ivaretatt. Dette omfatter alt utstyr som er nødvendig for at selve ferdskriveren skal fungere, herunder sensorer og datakort. Både strekksensorer og skuddsensorer må bestilles i god tid før fangstsesongen, og gjøres tilgjengelig for det firma som skal installerer utstyret om bord i fartøyene.

Videre er det Fiskeridirektoratets ansvar å foreta analyser av opplysninger lagret i datakortene. Analysene skal sammenholdes med fangstdagboken og fangstrapporteringen som er sendt Norges Råfisklag i løpet av fangstsesongen og danne grunnlaget for å vurdere eventuelle reaksjoner/sanksjoner mot næringsutøverne. Analysene skal foretas umiddelbart etter avsluttet fangstsesong.

Fiskeridirektoratet er meget tilfreds med at ferdskriveren fungerer som et elektronisk overvåkingssystem for hvalfangsten i samsvar med det som var intensjonen ved starten av dette prosjektet. Ferdskriveren registrerer alle relevante aktiviteter som fiskeriforvaltningen ønsker for å kunne gjennomføre kontroll med at fangsten foregår i samsvar med vedtatte reguleringsbestemmelser. De manglene ved ferdskriverne som ble registrert i utviklingsfasen er utbedret, og etter at det elektroniske overvåkingssystemet ble implementert som et vilkår for å kunne drive fangst, er det ikke registrert vesentlige feil ved selve ferdskriveren. Systemet er personuavhengig, og fungerer døgnkontinuerlig.

Samtlige fartøy som skal delta i fangsten må ha installert ferdskriver i samsvar med kravspesifikasjoner. Ferdskriveren skal installeres hos godkjent installatør.

Næringen ga på evalueringsmøtet uttrykk for at Fiskeridirektoratets oppgaver og ansvar når det gjelder forhold knyttet til klargjøring av ferdskriverne før fangststart, kunne vært ivarett på en bedre måte. Fiskeridirektoratet sluttet seg til næringens anførsler, og viste til at direktoratets ansvar knyttet til klargjøring av ferdskriveren har vært gjenstand for en grundig intern evaluering. Disse oppgavene er fra og med høsten 2008 organisert på en mer hensiktsmessig måte.

Fra næringens side er det ved flere anledninger tatt til orde for at flere verksteder må kunne foreta installasjon og konfigurasjon. Dette begrunnes særlig ut fra hensynet til at det er kostnadskrevende for fartøyene når bare ett firma i Tromsø er godkjent for denne oppgaven. Fiskeridirektoratet vil vise til at installasjon og konfigurasjon av ferdskriveren er avgjørende for at data som registreres i skriveren blir optimale. Det er derfor et vilkår at installasjon og konfigurasjon bare skjer hos installatører som er godkjente av Fiskeridirektoratet.

Fiskeridirektoratet vil understreke at det ikke er satt begrensinger på godkjenning av verksteder som kan installere og utføre servicefunksjoner på ferdskriverne. Forutsetningen er imidlertid at verkstedene skaffer seg kompetanse, herunder kvalifisert personell som kan godkjennes som installatører.

Det understrekes at det er fartøyeiers ansvar å kontakte installatør for å avtale tid og sted for klargjøring av fartøyet før fangst kan påbegynnes.

Det er ikke fra noen deler av næringen (næringsorganisasjoner/fangstledd/mottak/salgslag) registrert innvendinger mot ferdskriveren som system. Tvert imot ønskes denne velkommen som et avgjørende bidrag til at fangsten skal kunne foregå uavhengig av begrensinger i fangstperiode og tilgjengelige inspektører.

Fiskeridirektoratets konklusjon er at ferdskriveren fungerer i henhold til intensjonen.

Fiskeridirektørens tilråding:

Samtlige fartøy som deltar i fangst av vågehval skal ha installert godkjent ferdskriver om bord. Ferdskriver skal installeres og klargjøres hos godkjent installatør før fangststart.

3.5.2 Inspektører

Fiskeridirektøren viser til at det fortsatt er aktuelt med et inspektørbasert kontrollopplegg, hvor det på stikkprøvebasis plasseres inspektører om bord på fartøyene for en kortere eller lengre periode, jf pkt 3.5.1.

Fiskeridirektørens tilråding:

Fiskeridirektøren vurderer fortløpende behovet for å plassere inspektører om bord på fartøyene på stikkprøvebasis.